



**Konkurs Języka Polskiego
dla uczniów szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2021/2022**

Etap wojewódzki

Drogi Uczniu!

Gratulujemy osiągniętych wyników w etapie rejonowym.

Przed przystąpieniem do rozwiązywania testu prosimy, żebyś zapoznał się z poniższymi wskazówkami:

1. **Wpisz i zakoduj swój kod na karcie odpowiedzi do zadań zamkniętych i na karcie odpowiedzi do zadań otwartych** zgodnie z poleceniem komisji konkursowej;
2. masz do rozwiązania **32** zadania, w tym:
 - a. **zadania zamknięte** gdzie podane są odpowiedzi, z których tylko **jedna jest poprawna**; za każde poprawnie rozwiązane zadanie z tej grupy otrzymasz 1 punkt; odpowiedzi na te zadania udzielaj wyłącznie na **karcie odpowiedzi do zadań zamkniętych**; jeżeli się pomylisz, błędne oznaczenie otocz kółkiem i zaznacz nową poprawną odpowiedź; jeśli zaznaczysz więcej niż jedną odpowiedź bez wskazania, która jest prawidłowa, to żadna odpowiedź nie będzie uznana;
 - b. **zadania otwarte** wymagają samodzielnego napisania odpowiedzi; punktacja za każde z tych zadań podana jest przy numerze zadania; odpowiedzi na te zadania udzielaj wyłącznie na **karcie odpowiedzi do zadań otwartych**;
 - c. zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane;
3. za rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać łącznie **53** punkty;
4. odpowiedzi udzielaj czarnym długopisem; na kartach odpowiedzi nie używaj ołówka, gumki ani korektora;
5. uważnie czytaj wszystkie polecenia;
6. po zakończeniu pracy sprawdź, czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi;
7. na rozwiązanie zadań masz **120 minut**.

Powodzenia!

Zadania od 1. do 7. do wiersza Ewy Lipskiej *Dom Dziecka*

Ewa Lipska

DOM DZIECKA

Trzydzieści par pantofelków filcowych
z wyszytym na środku kwiatem tulipanu.
Trzydzieści fartuszków poplamionych sokiem
z czarnej porzeczki. Trzydzieści nieruchomych kotów
wyhaftowanych ściegiem płaskim.
Trzydzieści par wyciągniętych rącek
ale tylko po łyżki do zupy mlecznej.
Trzydzieści par oczu otwieranych we śnie
aby dojrzeć rodziców na wzgórzach cukierków.

Gdyby moja mamusia chciała
mogłaby być królową.
Ale musiała umrzeć
bo tatuś zmienił się w wilka.

Moja mamusia była chuda
i dlatego nie mogła mnie kochać.
Ale jak tylko będzie chuda mniej
to mnie kupi na zawsze.

Moja mamusia jest piękna. Mój tatuś jest silny.
Moja mamusia jest bogata. Mogłaby kupić
Amerykę Północną i złoto. A tatuś
potrafi strzelać z prawdziwego karabinu.

Trzydzieści par nóżek
stoi przed nieczynną zwrotnicą
i oczekuje na wjazd
domu.

Ewa Lipska, *Dom Dziecka* [w:] tejże *Przechowalnia ciemności i inne wiersze*. Warszawa 1994.

Zadanie 1. (0–1)

Dokończ zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

Dzieci – bohaterowie wiersza Ewy Lipskiej marzą przede wszystkim o

- A. podróży pociągiem.
- B. mnóstwie cukierków.
- C. miłości rodzicielskiej.
- D. zamożnych rodzicach.
- E. różnorodnych strojach.

Zadanie 2. (0–1)

Opisz, jaki obraz wychowanków Domu Dziecka wylania się z wiersza Ewy Lipskiej. Podaj cztery cechy, które charakteryzują te dzieci.

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 3. (0–3)

Uzupełnij lukę odpowiednim określeniem A, B, C i uzasadnij swój wybór odpowiedzi, wskazując charakterystyczne cechy liryki.

- A. zwrotu do adresata
- B. bezpośrednio
- C. pośrednio

Wiersz Ewy Lipskiej DOM DZIECKA reprezentuje typ liryki _____, ponieważ podmiot liryczny

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 4. (0–1)

Jaki los czeka dzieci stojące *przed nieczynną zwrotnicą* i oczekujące *na wjazd domu*? Wyjaśnij, jak rozumiesz przenośne zakończenie wiersza.

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 5. (0–1)

Oceń prawdziwość zdań odnoszących się do fragmentu wiersza *Trzydzieści par wyciągniętych rącek / ale tylko po łyżki do zupy mlecznej*. Wybierz TAK, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub NIE – jeśli jest fałszywe.

1.	Podmiot liryczny słowem <i>tylko</i> podkreśla poczucie pustki emocjonalnej u dzieci wywołane brakiem rodziców.	TAK	NIE
2.	W przytoczonym zdaniu z wiersza słowo <i>tylko</i> pełni funkcję partykuły podkreślającej kontrast sytuacji.	TAK	NIE

Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. Zdanie 1. – TAK, zdanie 2. – TAK
- B. Zdanie 1. – TAK, zdanie 2. – NIE
- C. Zdanie 1. – NIE, zdanie 2. – TAK
- D. Zdanie 1. – NIE, zdanie 2. – NIE

Zadanie 6. (0–1)

Wskaż uzupełnienie luki w zdaniu, które prowadzi do fałszywego wniosku o funkcji liczebnika w tekście wiersza. Wybierz odpowiedź spośród podanych.

Liczebnik *trzydzieści* w połączeniu z wyrazami określającymi służy w tekście do _____ przebywających w Domu Dziecka

- A. określenia liczby wychowanków
- B. podkreślenia anonimowości dzieci
- C. pokazania skali kosztów utrzymania dzieci
- D. zaznaczenia równości w zaspokajaniu potrzeb
- E. zaakcentowania braku miejsca na indywidualizm

Zadanie 7. (0–1)

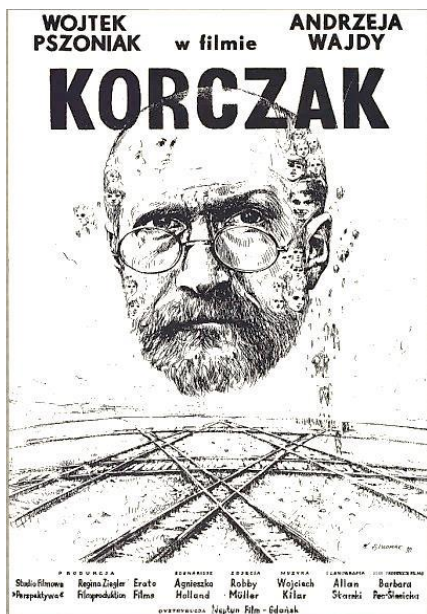
Przyporządkuj podane środki stylistyczne do właściwych cytatów, wstawiając w pustą kratkę odpowiednią literę.

	<i>Trzydzieści par pantofelków / Trzydzieści fartuszków</i>
	<i>dojrzeć rodziców na wzgórzach cukierków</i>
	<i>Trzydzieści nieruchomych kotów</i>
	<i>A tatuś / potrafi strzelać z prawdziwego karabinu</i>
	<i>pantofelków, fartuszków, rączek, nóżek</i>

A	metafora
B	porównanie
C	anafora
D	epitet
E	przerzutnia
F	zdrobnienie

Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH

Zadania od 8. do 18. do filmu Andrzeja Wajdy *Korczak*



Plakat filmowy: Wojciech Siudmak. *Korczak*. (1990)
https://www.poster.pl/poster/siudmak_wojciech_korczak_b2/pl

Zadanie 8. (0–1)

Dokończ zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

Wyróżnikiem gatunkowym, który pozwala uznać dzieło Andrzeja Wajdy za film **biograficzny** jest

- A. czas i miejsce akcji.
- B. poruszona tematyka.
- C. technika jego realizacji.
- D. sposób jego dystrybucji.
- E. oczekiwana reakcja widzów.

Zadanie 9. (0–2)

Jestem nie po to, aby mnie kochali i podziwiali, ale po to, abym ja działał i kochał. Nie obowiązkiem otoczenia pomagać mnie, ale ja mam obowiązek troszczenia się o świat, o człowieka. – powiedział Janusz Korczak. Podaj dwa przykłady z filmu świadczące o prawdziwości tych słów.

Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH

Zadanie 10. (0–2)

Za pomocą jakich elementów plastycznych Wojciech Siudmak nawiązuje do treści filmu Andrzeja Wajdy *KORCZAK*? Wskaż dwa i wyjaśnij, co symbolizują.

Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH

Zadanie 11. (0–2)

Wymień dwa środki filmowe, które zastosował reżyser, aby nadać swojemu dziełu charakter paradokumentu (filmu fabularnego realizowanego w konwencji dokumentu).

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 12. (0–2)

Surowy realizm filmu zwieńczony jest finalną sceną mającą charakter symboliczny i metaforyczny. Wyjaśnij, jak rozumiesz tę scenę.

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 13. (0–1)

Dokończ zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

W 1936 roku pogadanki radiowe Janusza Korczaka zostały usunięte z anteny przede wszystkim z powodu

- A. kontrowersyjnych treści na temat wychowania dzieci.
- B. niepoprawności politycznej prezentowanych treści.
- C. niewielkiego zainteresowania słuchaczy audycją.
- D. nasilających się w kraju nastrojów antysemickich.

Zadanie 14. (0–1)

Z przytoczonego fragmentu recenzji filmu Andrzeja Wajdy wypisz trzy fakty.

Mówi się, że filmowiec i jego scenarzystka, Agnieszka Holland, przekształcili żydowskiego doktora w świętego, katolickiego i polskiego. Polakiem Korczak był głęboko, do swego sierocińca, przed wojną, przyjmował dzieci żydowskie i nieżydowskie. Co więcej, jego idee praw dzieci, nawet wspierając się na odwiecznych zasadach sprawiedliwości i miłosierdzia, pozostawały obce tradycji judaistycznej.

Co może się wydać najbardziej zaskakujące, skoro pochodzi od reżysera o zbyt pochopnie sfabrykowanej reputacji antysemitę, to sposób, w jaki sfilmował kabaret i kolaborantów robiących w getcie interesy. W tej sekwencji filmu widzimy młodego Żyda, szlachetnego aferzystę, od którego Korczak się nie dystansuje, ani któremu nie prawi morałów. Ten dionizyjski moment piosenek jidysz, kursowania banknotów i biżuterii może być oceniony jako antysemicki tylko przez tych, którzy sakralizują getto, albo nie wiedzą, że w tej społeczności obłąkanej przez śmierć życie toczyło się nieprzerwanie.

Na podstawie: Elisabeth de Fontenay, *Timeo Wajda et Korczac ferentem*. „Le Messenger Européen” 1990

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 15. (0–1)

Dokończ zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

W przytoczonym fragmencie recenzji autorka przede wszystkim

- A. analizuje postawę moralną głównego bohatera.
- B. skupia się na ocenie walorów artystycznych filmu.
- C. ocenia poglądy pedagogiczne tytułowego bohatera.
- D. polemizuje z oskarżeniami o antysemityzm reżysera.

Zadanie 16. (0–1)

Jakim wyrazem uzupełnisz artykuł hasłowy ze słownika języka polskiego? Wybierz odpowiedź spośród podanych.

_____ z I «prześladowanie poszczególnych osób lub grup społecznych albo ograniczanie ich praw ze względu na rasę, narodowość, wyznanie, płeć itp.»

- A. Dyskryminacja.
- B. Antysemityzm.
- C. Nacjonalizm.
- D. Ksenofobia.
- E. Szowinizm.
- F. Rasizm.

Zadanie 17. (0–1)

Wskaż poprawne uzupełnienie luki w zdaniu. Wybierz odpowiedź spośród podanych.

Podczas wymowy w wyrazie _____ zachodzi ubezdźwięcznienie postępowe.

- A. scenarzystka.
- B. antysemita.
- C. filmowiec.
- D. aferzysta.
- E. doktor.
- F. święty.

Zadanie 18. (0–1)

Wskaż wyraz, który jest złożeniem. Wybierz odpowiedź spośród podanych.

Wśród podanych wyrazów złożeniem jest

- A. filmowiec.
- B. filmoteka.
- C. filmować.
- D. filmidło.
- E. filmik.

Zadania od 19. do 22. do grafiki Banksy'ego *Media canvas*



Banksy*, *Media canvas*. 2006. Wystawa *The Art of Banksy. Without Limits*, Warszawa 2021.

*Banksy – anonimowy brytyjski artysta sztuki ulicznej (street-artu), prowokator znany na całym świecie.

Zadanie 19. (0–1)

Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie spośród 1–3.

Grafika Banksy'ego to przykład satyry

A.	społecznej,	która przede wszystkim ma	1.	skłonić odbiorcę do refleksji.
			2.	przekazać odbiorcy informację.
B.	politycznej,		3.	zaskoczyć odbiorcę formą i treścią.

Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. Poprawna odpowiedź to A i 1
- B. Poprawna odpowiedź to A i 2
- C. Poprawna odpowiedź to A i 3
- D. Poprawna odpowiedź to B i 1
- E. Poprawna odpowiedź to B i 2
- F. Poprawna odpowiedź to B i 3

Zadanie 20. (0–2)

Kogo lub co przede wszystkim potępia Banksy w grafice *Media canvas*? Swoją odpowiedź uzasadnij, odwołując się do elementów obrazu.

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 21. (0–2)

Sformułuj argument uzasadniający tezę, że Banksy w swojej grafice wychodzi poza medialny obraz wojny i stawia nas twarzą twarzą z jej okrucieństwem.

Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH

Zadanie 22. (0–2)

Banksy, zapytany, dlaczego niektórzy uważają sztukę uliczną za przejaw wandalizmu, odpowiedział *Istnieje zarówno graffiti, jak i wandalizm. Niekiedy stają się wandalami, ponieważ chcą naprawiać świat*. Sformułuj i uzasadnij własną opinię na temat graffiti.

Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH

Zadania od 23. do 26. do tekstu Jerzego Szaniawskiego *Profesor Tutka stara się być sprawiedliwy*

Jerzy Szaniawski

PROFESOR TUTKA STARA SIĘ BYĆ SPRAWIEDLIWY

Rejent opowiadał panom, co zaszło wczoraj w jego bliskiej rodzinie, którą odwiedził. Dzieci bawiły się «w sklep», czyli jedne sprzedawały, drugie kupowały. [...] Przedtem paru filiżankom utraciły uszka i nazwały «towarem wysortowanym»¹. Gdy jedno z dzieci podeszło do matki i zaproponowało jej kupno «towaru wysortowanego» po niższej cenie, matka, zobaczywszy filiżanki z utraconym uszkiem, krzyknęła, przepędziła całe bractwo i zapowiedziała, że nie pójda na obiecany film rysunkowy. Rejent zastanawiał się nad tym, że przecież dzieci są tutaj w istocie niewinne; matka nie miała racji, aby karać dzieci i nie pokazać im filmu rysunkowego.

Odezwał się teraz Profesor Tutka².

– Opowiem panom o kobiecie, którą poznałem niegdyś i spotykałem często jako sąsiadkę. Mieszkaliśmy przy obcej rodzinie, jeden pokój ja zajmowałem, w drugim mieszkała owa pani. Pani pisała książkę. Gdy praca jej była gotowa i pięknie przepisana, pani wręczyła mi maszynopis, chcąc, abym przeczytał. Tytuł tej pracy był dość oryginalny i niekrótki: *Człowieku dorosły, chciej zrozumieć dziecko*. Autorka wykazała na wielu stronicach, jak nieraz ludzie starsi nie rozumieją dziecka; jak karzą je często niesłusznie. Słowem, zastanawiała się głęboko nad tym, nad czym zastanawiał się przed chwilą pan rejent: czy matka za utracenie uszek przy filiżankach powinna ukarać dzieci i nie pokazać im filmu rysunkowego? Autorka nie tylko, że się nad tym zastanawiała w swej pracy, ale kazała przed ukaraniem dzieci zastanawiać się poważnie rodzicom i wychowawcom. Przy tym dawała rady cenne, chociaż, moim zdaniem, dość trudne, w rodzaju: «zanim krzykniesz gniewnie na dziecko, staraj się przedtem chociażby pięć minut rozważyć w myśli, czy masz rację».

Po przeczytaniu tej pracy zostawiłem ją na swym biurku i poszedłem na miasto. W rodzinie, od której wynajmowałem pokój, było dwoje dzieci: pięcioletni chłopczyk i o rok starsza od niego dziewczynka. Zaprzyjaźniłem się z dziećmi i często wchodziły one do mego pokoju. Weszły również, gdy byłem w mieście.

Tego dnia Andrzej obchodzili swoje imieniny; poprzedniego wieczora dzieci widziały, jak stare kobiety leją roztopiony wosk na wodę i otrzymują kształty podobne do przedmiotów, ludzi albo zwierząt. Dzieciom tak się to podobało, że wszedłszy do mego pokoju postanowiły zabawić się w ten sam sposób. Tylko że zamiast wosku użyły atramentu z kałamarza,

a zamiast wody – pracy autorki. Mówiąc nawiasem, nie przypuszczam, aby potraktowanie pracy autorki jako naczynia z wodą podyktowane było świadomą złośliwością dzieci. Zaczęły lać atrament na papier. Właśnie w tej chwili wszedłem do pokoju. Dzieci pokazały mi z zachwytem, «co wyszło». – «O, lew!» – powiedział chłopczyk. – «O, mapa!» – wykrzyknęła dziewczynka. Zobaczyłem tytuł – *Człowieku dorosły, chciej zrozumieć dziecko* – zalany atramentem. Ponieważ papier był porowaty, atrament przesączał się w głąb dalszych kartek, zaciemniając wiele cennych myśli i tak już wyrażonych w sposób niezbyt jasny. Zapukano do drzwi: to autorka, która posłyszała, że wróciłem. «Czy już pan przeczytał?» – spytała z uśmiechem. «Tak jest, oczywiście... ale... weszły tu dzieci i... no i... taki wypadek». Pani spojrzała na swą pracę: twarz jej zmieniła się nagle, a w oczach błysnęło coś niebezpiecznego. Wrażliwa dziewczynka, nie czekając, co będzie dalej, uciekła. Chciał za nią uciec chłopczyk, a ja – za chłopczykiem, ale pani chwyciła dziecko za kołnierz, porwała leżącą na biurku linię i – biła.

Ponieważ Profesor Tutka na tym skończył, odezwał się sędzia:

– Hm... pisała: *Człowieku dorosły, chciej zrozumieć dziecko*. Czy przynajmniej wytknął jej pan niekonsekwencję? Postąpiła inaczej, niż kazała postępować w książce.

– Chciałem jej wytknąć. Ale zastosowałem metodę, jaką polecała swoim czytelnikom: przed skarceniem – zastanowić się przynajmniej w ciągu pięciu minut; gdy rozważałem, a starałem się być sprawiedliwy, przyszło mi na myśl, czy nie należałoby napisać książki i dla dzieci, pod tytułem: *Dziecko! chciej zrozumieć człowieka dorosłego*.

Jerzy Szaniawski, *Profesor Tutka*. Kraków 1972.

¹ towar wysortowany – tu: towar wybrakowany, o obniżonej wartości

² tutka – papier, liść zwinięty lejkowato; torebka z tak zwiniętego papieru

Zadanie 23. (0–1)

Przeczytaj podane zdanie, a następnie wybierz poprawne uzupełnienie luk.

Narracja w wypowiedzi profesora Tutki przybiera formę **a/b** ____, ponieważ na pierwszy plan wysuwa się **c/d** ____.

- | | |
|----------------|---|
| a. opisu | c. przekazanie relacji z przebiegu zdarzeń. |
| b. opowiadania | d. prezentacja postaci i tła zdarzeń. |

Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. a, c
- B. a, d
- C. b, c
- D. b, d

Zadanie 24. (0–1)

Dokończ zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

Profesor Tutka, oceniając treść książki napisanej przez jego sąsiadkę,

- A. aprobuje poglądy w niej zawarte.
- B. polemizuje z poglądami autorki.
- C. ironizuje na temat stylu pisarki.
- D. wytyka jej nieznamość tematu.

Zadanie 25. (0–1)

Dokończ zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

Profesor Tutka opowiada swoją historię, ponieważ

- A. ocenia krytycznie postępowanie sąsiadki niezgodne z zasadami, które głosiła.
- B. uważa, że w niektórych sytuacjach dorosły ma prawo do wyrażenia swojego gniewu.
- C. sądzi, że metody wychowawcze należy dostosować do myślenia i odczuwania dziecka.
- D. hołduje przekonaniu, że dziecko wymaga surowego traktowania i dyscypliny.
- E. chciał zabawić zebranych opowieścią na temat poruszony przez Rejenta.

Zadanie 26. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

1.	Anegdota Profesora Tutki o poglądach pedagogicznych sąsiadki kończy się zabawną puentą.	TAK	NIE
2.	Nieco komiczne nazwisko zestawione z tytułem profesora sugeruje, że wywody Tutki niekoniecznie mają charakter naukowy.	TAK	NIE

Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. Zdanie 1. – TAK, zdanie 2. – TAK
- B. Zdanie 1. – TAK, zdanie 2. – NIE
- C. Zdanie 1. – NIE, zdanie 2. – TAK
- D. Zdanie 1. – NIE, zdanie 2. – NIE

Zadania od 27. do 31. do tekstu Doroty Terakowskiej *Tam gdzie spadają Anioły*

Dorota Terakowska

TAM GDZIE SPADAJĄ ANIOŁY

Ewa bardzo cieszyła się na pójście po raz pierwszy do szkoły. Szykowała się do tego wydarzenia długo i starannie, już od czerwca, a potem przez całe wakacje, gromadząc ołówki, flamastry, zeszyty, dobierając naklejki na plecak. Myśl, że zasiądzie pierwszy raz w klasie, pozna nowe koleżanki i kolegów, nauczycieli, wydawała się jej równie atrakcyjna jak wiadomość o pójściu pierwszy raz w życiu do cyrku czy teatru.

Ewa umiała trochę czytać i pisać, a nawet „wklepać” w komputer kilka zdań. Tato otworzył jej plik pod nazwą „Sekrety Ewy”, do którego nigdy nie zaglądał (Jan i Anna nie należeli do wścibskich rodziców), i dziewczynka umieszczała tam swoje pierwsze próby pisarskie lub graficzne. Z czasem plik zapełnił się też krótkimi zdaniami, które oddawały jej kłopoty i były rodzajem pamiętnika. Na przykład pisała: „Ptak. Czarny. Znowu przyleciał. Pewnie jutro coś mi się stanie. Ale jest piękny. To mnie myli. Chyba nie tylko mnie. 12 maja”. Albo: „Bezdomny. Znowu udaje, że nie słyszy i nie mówi. Babcia w to wierzy. Wszyscy w to wierzą. Nie zdradzę jego tajemnicy. Może on tego nie chce. Tajemnica to tajemnica. 17 sierpnia”.

Wydawało się, że skoro pójście do szkoły było marzeniem dziewczynki, to szkoła odwdzięczy się jej sympatią. Ale szkoła była bardziej skomplikowana, niż Ewie się zdawało, i Ewa szybko odczuła, że jest inna.

Na tę inność składało się wiele przyczyn. Wszyscy wiedzieli, że ma pecha i często choruje. Widzieli też, że nie reagowała płaczem czy histerią, lecz zadziwiającym spokojem. Nie narzekała, co byłoby przyjęte ze zrozumieniem; nie skarżyła się i nie szukała pocieszenia – a to zastanawiało innych. Ewa nie lubiła litości, miała też odrębne zdanie w sprawach,

w których obowiązywała jednomyślność. Szkoła była miejscem przyjaznym dla rozkrzyczanych, narzekających i jednomyślnych. Ewa odzywała się wtedy, gdy powinna milczeć, i w dodatku nie tak, jak tego oczekiwano; dla odmiany milczała, gdy wszyscy mówili. Spędzając czas z dorosłymi lub sama, nie umiała paplać byle co i z byle powodu. Dlatego szkoła przyjęła ją z bolesnym dla niej chłodem.

Po kilku tygodniach nowego roku szkolnego dziewczynka zapisała w pliku „Sekrety Ewy”: „Oni mnie nie lubią. Nie szkodzi. Kiedyś spotkam kogoś, kto będzie mnie lubił, nawet gdy nie będę się o to starać. Gdy ktoś cię lubi, bo się starasz, to nie lubi cię takiej, jaką jesteś. Lubi nieprawdę o tobie. 14 października”.

Ewie nie przeszkadzało to, że w szkole jej nie lubią, ale zaczęło przeszkadzać coś innego: nadal prześladował ją pech. Gdy na lekcji wuefu grano w piłkę, pomknęła ona z ogromną siłą wprost w jej stronę, rozkrwawiając nos. Jej szkolne książki zawsze były zalane jakimiś płynami, miały podarte kartki lub ginęły. Pod koniec jesieni, gdy robiło się coraz zimniej, z szatni zniknęły nawet jej buty, to znów płaszczyz. Nikt z nauczycieli nie zastanawiał się nad przyczynami kłopotów dziewczynki. Uznali, że jest mało zaradna.

Najdziwniejsze było to, że choć wymarzona szkoła ją odrzucała, dziewczynka wciąż ją lubiła. Nie miała przyjaciół, ale to jej nie przeszkadzało. Nie skarżyła się ani w szkole, ani w domu. Tylko babcia coś zauważała i patrzyła na wnuczkę z troską i z lękiem; myślała też o tym, co złego może ją jeszcze spotkać. I kiedy?

Dorota Terakowska, *Tam gdzie spadają Anioły*. Kraków 2021.

Zadanie 27. (0–1)

Dokończ zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

Rówieśnicy w szkole nie darzyli Ewy sympatią, ponieważ

- A. była uczennicą ambitną i pilną.
- B. obdarzona wyobraźnią często fantazjowała.
- C. oczekiwała od innych współczucia i zainteresowania.
- D. była zamkniętą w sobie indywidualistką.
- E. często opuszczała zajęcia lekcyjne.

Zadanie 28. (0–2)

Nieprzypadkowo anioły Ve'a i Ave są bliźniakami, a ich imiona stanowią anagramy imienia głównej bohaterki powieści Doroty Terakowskiej. Wyjaśnij, jakie to ma znaczenie symboliczne.

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 29. (0–2)

W jaki sposób choroba Ewy wpłynęła na zmianę postaw życiowych jej rodziców? Przedstaw tę przemianę na przykładzie Jana lub Anny.

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 30. (0–2)

Wybierz jedną z lektur – *Tam gdzie spadają Anioły* lub *Oskar i pani Róża* – i zredaguj blurb* (od 5 do 7 wypowiedzeń/zdań), który mógłby zostać umieszczony na jej tylnej okładce.

* blurb (wym. [blerp] lub [blurp]) – rekomendacja lub krótkie streszczenie utworu, umieszczane najczęściej na tylnej stronie okładki i/lub obwoluty książki. Stanowi zachętę do przeczytania książki.

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 31. (0–1)

Jaką funkcję pełni wypowiedź umieszczona w nawiasie w przytoczonym fragmencie tekstu? Wybierz odpowiedź spośród podanych.

Tato otworzył jej plik pod nazwą „Sekrety Ewy”, do którego nigdy nie zaglądał (Jan i Anna nie należeli do wścibskich rodziców), i dziewczynka umieszczała tam swoje pierwsze próby pisarskie lub graficzne.

- A. Dynamizuje tekst.
- B. Doprecyzowuje informację.
- C. Informuje o emocjach narratora.
- D. Jest przytoczeniem słów bohaterki.

Zadanie 32. (0–10)

Dawno, dawno temu o prawach dziecka nikt nie słyszał... Odwołując się do poznanych tekstów kultury, rozważ, czy *Konwencja o prawach dziecka* jest potrzebna.

Twoja praca powinna zająć nie mniej niż połowę wyznaczonego miejsca lub liczyć co najmniej 250 słów.